

İTFAİyecİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAİYECİ)

TANIM

Yangın, afet ve acil durumlara müdahale, koruma, önleme, arama ve kurtarma uygulamalarını gerekli tedbirleri alarak ve talimatlara uygun olarak gerçekleştiren kişidir.

A- GÖREVLER

İş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- Söndürme ve kurtarma çalışmaları için hazırlık yapar,
- Kişisel teçhizatı kullanıma hazır duruma getirir,
- Bir önceki vardiyadan malzemeleri teslim alır,
- Yangın malzemelerini hazırlar,
- Yangın araç, gereç ve teçhizatının bakımını yapar,
- Nizamiye nöbeti tutar,
- Yangın veya kurtarma sonrası itfaiye aracının su, köpük ve kimyasal söndürücü bakımını yapar,
- Yangınlara müdahale eder ve söndürür,
- Her türlü kaza, çökme, patlama, mahsur kalma ve benzeri durumlarda teknik kurtarma gerektiren olaylara müdahale etmek ve ilk yardım hizmetlerini yürütür; arazide, su üstü ve su altında her türlü arama ve kurtarma çalışmalarını yapar,
- Su baskınlarına müdahale eder,
- Doğal afetler ve olağanüstü durumlarda kurtarma çalışmalarına katılır,
- Halkı, kurum ve kuruluşları itfaiye hizmetleri ile ilgili olarak bilgilendirmek, alınacak önlemler konusunda eğitmek ve bu konuda tatbikatlar yapar,
- Her türlü bina ve yapıda yangın güvenliği ile ilgili alınacak önlemleri belirler,
- Olay yerinde can kurtarma çalışmaları yapmak, ilkyardım uygular,
- Hortum sermek, yangın türüne göre hortuma takılacak lansı seçer,
- Merdivenli araçları merdiven sepetinden yönlendirir,
- Atlama çarşafı, tüneli ve yastığı açar,
- Yangın türüne göre yangın merkezine su, köpük, kuru kimyasal toz, CO₂ işler,
- Yangın yerinde su takviyesi yapar,
- Yangın çevresine soğutma yapar,
- Kâğıt, pamuk ve kömür gibi yanıcı maddeleri yangın yerinden uzaklaştırır,
- Yangın söndürüldükten sonra kullanılan malzemeleri toplar,
- Konut ve işyerlerinden motopomp ile su tahliye eder,
- Yaklaşılması veya girilmesi için özel teçhizat gereken yerlerde mahsur kalan canlıların kurtarılmasını sağlar, İtfaiyecilikte iş organizasyonu yapar,

İTFAİyecİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAİYECİ)

A- GÖREVLER

KULLANILAN ARAÇ, GEREÇ VE EKİPMAN

- Doğal afetlere hazırlık yapar,
 - Dokümantasyon ve arşivleme yapar,
 - Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.
-
- Ağaç kesme testeresi
 - Ala hortumu (emiş hortumu) ve ala süzgeci,
 - Ambu cihazı (büyük, küçük), maskesi,
 - Arazöz,
 - Askı kayışı, Aspire cihazı,
 - Ayarlı büyük lans,
 - Ayırıcı, balyoz,
 - Basınç infüzörü,
 - Bijon anahtarı, büyük kanca, defiblatör,
 - Demir beton kesme testeresi,
 - Duman maskesi (filtreli) abek,
 - Düşürücü,
 - El baltası, el feneri, hortum, kesici, krika,
 - Frikasyon,
 - Hava teneffüs cihazı, hava tüpü,
 - Hidrant anahtarı,
 - Isı dedektör ve soketi,
 - Isıya dayanıklı giysiler,
 - Köpük alıcısı,
 - Kurtarma ipi, küçük kanca,
 - Lister motopomp,
 - Lpg dogalgaz gaz dedektörü ekranlı,
 - Merdivenli araç, miğfer,
 - Oksijen ölçüm cihazı,
 - Oksijen tüpü+basınç düşürücü,
 - Optik duman dedektörü ve soketi,
 - Oregon bel sabitleyici,
 - Pulsoksimetre, reflektör,
 - Sert koruma tahtası,
 - Su tankı,
 - Tekli büyük-küçük merdiven, üçlü çekme merdiven,
 - Termal kamera ve LCD ekranlı,
 - Travma sedyesi, boyun sabitleyici, kemerler,
 - Vakumlu şilte,
 - Yaşam dedektörü (life dedektörü)
 - Araç sabitleme sistemi ekipmanı,
 - Kaldırma hava yastık setleri,
 - Hidrolik kesici ve ayırıcı setleri,
 - Enkaz ve göçük tahkimat destek sistemleri.

İTFAYECİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAYECİ)

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği Teknisyeni (itfaiyeci) olmak isteyenlerin;

- Görsel ve işitsel belleği yüksek,
 - Ayrıntıyı algılama ve yoğun dikkat yeteneği gelişmiş,
 - İşitme ve koku alma yeteneği gelişmiş,
 - El ve göz eşgüdüm yeteneği olan,
 - Olaylar karşısında sakin ve tedbirli olan,
 - Ekip çalışmasına yatkın,
 - Sosyal yardım ilgisi olan,
 - Yükseklik korkusu bulunmayan,
 - Hareket ve strese dayanıklı,
 - Sorumluluk duygusu yüksek,
- kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği Teknisyeni, yangın söndürme çalışmaları sırasında yangın yerinin dışarısında veya yangın alanında, trafik kazalarına müdahale sırasında karayollarında, arama-kurtarma çalışmaları sırasında ise yangın alanında, su altında, enkaz çevresinde, sıcak-soğuk, kokulu, dumanlı, havasız, karanlık, ıslak, kirli-yağlı ortamlar içerisinde çalışırlar. Genellikle açık havada ve tehlikeli koşullarda (yanma tehlikesi, patlama tehlikesi, enkaz altında kalma tehlikesi, boğulma tehlikesi vb.) görev yaparlar. Çalışma saatleri değişkendir. 24 saatlik dönemlerde grup amirinin idaresinde nöbetle çalışmaktadırlar. İtfaiyeciler, çalışma esnasında amirleriyle, meslektaşları, çalışma arkadaşları iletişim ve yüksek düzeyde işbirliği içerisindeydirler. Ayrıca olay yerine gelen polis, jandarma ve diğer görevlilerin yanı sıra olay yerindeki halk ile de iletişimde bulunabilirler.

Çalışma ortamları nedeniyle akciğer hastalıkları, psikolojik rahatsızlıklar, kalp, romatizma, omurga hastalıkları gibi meslek hastalıkları oluşabilmektedir.

İTFAYECİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAYECİ)

D- MESLEK EĞİTİMİ

Mesleğin eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarının İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği alanı, “İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği” dalında verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

- Ortaokulu tamamlamış olmak,
- Milli Eğitim Bakanlığınca okul türlerine ve alan/dala göre belirlenen giriş koşullarını taşımak.

EĞİTİM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

- Mesleğin eğitim süresi 4 yıldır.
- Ortak genel kültür dersleri ve alanın temel ortak kazanımları içeren meslek dersleri 9. sınıfta verilmekte olup yılsonunda öğrenci dal/mesleğini belirler.
- 9. sınıfın sonunda, bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fizikî kapasitesi ile öğrencilerin ilgi ve istekleri de dikkate alınarak dal/meslek seçimi yapılmaktadır.
- Dal/mesleğe ait kazanımları içeren dersler 10, 11. ve 12. sınıfta verilmektedir.
- Başarı düzeyleri iyi derece olanlar akademik destek dersleri içeren programı tercih etme hakkına sahiptir.

Mesleki eğitim; okulda teorik/uygulamalı, işletme ve atölye ortamlarında ise uygulamalı olarak verilmektedir.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Meslek eğitimini bitirenler “Meslek Lisesi” diploması verilmektedir.

Ayrıca, 3308 sayılı kanunda belirtilen hükümler doğrultusunda, ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyan mesleklerinde bağımsız işyeri açma belgesi de verilmektedir.

İTFAYECİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ(İTFAYECİ)

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği Teknisyeni (itfaiyeci) yerel yönetimlerin itfaiye birimlerinde, sivil savunma birimlerinde, havaalanları itfaiye birimlerinde, Orman Genel Müdürlüğü itfaiye birimlerinde, rafineri ve kimyasal tesisler itfaiye birimlerinde, organize sanayi bölgeleri itfaiye birimlerinde, yangın güvenliği ekipmanları satışı yapan özel firmalarda, özel sektöre ait itfaiye birimlerinde çalışma olanakları vardır.

Günümüzde oldukça yaygın hale gelen trafik kazaları, orman yangınları, sel, deprem, fırtına gibi olaylarda iyi eğitim almış, olaylara yerinde ve seri müdahaleler yapabilen bir itfaiye teşkilatına her zaman gereksinim duyulmaktadır. Bu şekilde iyi bir eğitim almış itfaiyecinin iş bulma olanağı yüksektir. Meslekte eğitim ihtiyacına bağlı olarak nitelikli eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu meslekte edinilen bilgi ve becerilerin teknik emniyet ve sivil savunma alanlarında kullanılabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca kendi işini kurmak isteyenler itfaiye malzeme satış işi yapabilirler.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

- 3308 sayılı “Mesleki Eğitim Kanunu” gereğince, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30’undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15’inden aşağı olmamak üzere ücret verilir.
- Eğitim gören öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili sigorta primleri devletçe karşılanır.
- Öğrenciler, mesleki eğitim yaptıkları işletmelerin sosyal imkânlarından faydalanır.

EĞİTİM SONRASI

Kamu sektöründe istihdam edilenler tabi olunan mevzuata göre ücret alırlar.

Özel sektörde ise çalışanların asgari ücretten başlayan kazanç durumu, çalışılan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişebilmektedir.

İTFAYECİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ(İTFAYECİ)

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Meslek liselerinin İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği alanı İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği dalından mezun olanlar, alanın/bölümün devamı niteliğinde olan ve YKS Kılavuzunda belirtilen yükseköğretim ön lisans programlarını tercih ettikleri takdirde ek puan verilmektedir.

Teknoloji Fakültelerinin, Sanat ve Tasarım Fakültelerinin, Turizm Fakültelerinin, mesleki ve teknik orta öğretim kurumları (M.T.O.K) mezunlarına ayrılan kontenjanlarını tercih etmeleri halinde öncelikli olarak yerleştirilmektedir.

Ayrıca mezunlar, yükseköğretime giriş sınavlarında başarılı oldukları takdirde, YKS Kılavuzunda belirtilen programlara yerleştirilebilirler.

Meslekte uzmanlaşma ve yükselmeyi sağlayan, tecrübe veya ek bilgi ve beceri kazandıracak kurslar, seminerler, hizmet-içi eğitim gibi olanaklar aracılığıyla nitelik artışı sağlanabilir.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Yükseköğrenimini tamamlayıp özellikle belediyelere ait itfaiye teşkilatında görev alanlar, hizmet içi eğitimlere katılmaları ve belli çalışma süreleri doldurmaları koşuluyla itfaiye zabıta amiri, grup amiri, çavuş, ekip amiri gibi pozisyonlara yükselebilirler. Ayrıca mesleğinde ilerleme imkânı elde edenler acil yardım, arama kurtarma vb. konularda danışmanlık hizmeti sunabilirler.

BENZER MESLEKLER

Arama Kurtarma Elemanı

İTFAİyecİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAİYECİ)

H- EK BİLGİLER

Dünyada yaşanan hızlı değişim, sanayileşme ile birlikte ortaya çıkan kentleşme, teknolojik yenilikler, ekonomik ve sosyal gelişmeler, değişen sosyo-kültürel yaşam koşulları ile yeni teknolojik ürünler günlük yaşamda kişisel ve toplumsal hayatı etkilemektedir. Günümüzde günlük yaşamda olası yangın risk ve kaynakları da artmakta, gerçekleşmesi hâlinde insan ve çevreye çok büyük boyutlarda kayıp vermektedir. İtfaiye teşkilatı özü itibarıyla bir güvenlik teşkilatı olmasına rağmen, günümüzde hızla gelişen teknolojiyle beraber, ülkemizde ve dünyada bir sektör hâline gelmiştir. Sektördeki iş gücü ihtiyacı son yıllarda süratle artmış, ülkemizde de itfaiyecilere ihtiyaç olduğu sektörden ulaşan bilgilerden tespit edilmiştir. Ülkemizde eğitilmiş ve yeter sayıda itfaiyeci olmaması bu sektördeki nitelikli eleman ihtiyacını daha da arttırmaktadır. Sivil Savunma Genel Müdürlüğünün (2004-2005) meydana gelen yangınlara ait (orman yangınları hariç) istatistiklerine bakıldığında; yaklaşık 390 yangının çıktığı, 1.000.000.000 TL maddi zarara yol açtığı, 2.000 insan ve 27.000 hayvan kaybına sebep olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan 2004-2008 yılları arasında yangınların sayısal dağılımında önemli bir artış olduğu buna bağlı olarak da can ve mal kaybının aynı oranda arttığı açıkça görülmektedir. Bu istatistiklerden yola çıkıldığında meydana gelecek olası risklere müdahale etmeyi kaçınılmaz hâle getirmektedir. Bu bağlamda itfaiyecilik ve yangın güvenliği alanının gelecekte bu sektördeki ihtiyaca cevap verebilmesi gerekmektedir. Sanayi devrimi ve kentleşme ile birlikte ortaya çıkan yeni şartların yol açtığı büyük yangınların ortaya çıkardığı sonuçları en aza indirmek, yangın öncesi ve sonrasında gerekli iş ve işlemlerin yürütülmesi amacıyla oluşturulmuş organizasyon birimleri, kurum ve kuruluşların bütünü olarak tanımlanmaktadır. İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği alanı ile ilişkili sektörel beklenti, gereken altyapının, eğitim-öğrenim kurumlarının oluşturulmasıdır.

Sektör, İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği alanında yangına ve doğal afetlere karşı hazırlıklar yapan, hazırlıkları denetleyen, binalarda, arazide ve taşıtlarda arama kurtarma yapabilen, kimyasal, biyolojik ve nükleer saldırılara karşı tedbir alabilen ve mesleki gelişmeleri takip ederek kendini geliştiren bireylere ihtiyaç duymaktadır.

İtfaiyeciler, yangın söndürmek, doğal afetlerle mücadele etmek gibi asli görevlerine ek olarak trafik kazaları ve intihar girişimlerinden, baca temizliğine kadar uzanan geniş bir faaliyet alanında çalışmaktadırlar. İtfaiyeciler faaliyetlerini ekip dayanışması içerisinde sürdürmek durumundadırlar. Bu nedenle, işin gereğine uygun olarak farklı noktalarda görev yapmaktadırlar. İşlerinin gereği olarak, büyük bir özveri ve sorumluluk anlayışına sahip olmaları gerekmektedir.

İTFAİyecİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ (İTFAİYECİ)

H- EK BİLGİLER

Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük kent itfaiyelerinin, mevcut teknik donanımları dünya standartlarına çok yakın olmakla birlikte, ihtiyaca oranla sayı olarak yetersiz kaldığı ve aynı şekilde personel sayısında da eksiklikler olduğu gözlenmektedir.

Türkiye genelinde itfaiyecilik, "kent itfaiyeciliği" olarak bilinmekte ve belediyelere bağlı ayrı örgütler bünyesinde yer almaktadır. İtfaiye teşkilatları arasında yangın donanımları ve çalışma yöntemlerinde belli bir standart bulunmamakta, uygulamalarda farklılıklar gözlenmektedir. Orman, hava ve deniz itfaiyeciliği ise belediyeler dışında, ilgili kurum ve kuruluşlara bağlı olarak yürütülmektedir.

Mesleği yürütenler, tüm itfaiye teşkilatlarının tek bir kurum bünyesinde toplanmasını örgütsel dağınıklığa çözüm olarak görmektedirler. Bu örgütlenme biçimi, itfaiyelerin bütçe sorununu, uygulama farklılıklarını giderme, itfaiyecilere sosyal güvence sağlama açılarından önemli bulunmaktadır. Meslekte daha iyi hizmet verilebilmesi amacıyla itfaiye teşkilatlarının personel sayısının nüfusa uygun olarak belirlenmesi; şehir planlamasında itfaiye birimleri ve hidrantların dikkate alınması; riskin büyük olduğu noktalarda itfaiye birimlerinin kurulması; büyük kent ana arterlerinde yalnızca itfaiye, sağlık ve emniyet hizmetlerinde kullanılmak üzere güvenlik şeritlerinin açılması; sağlık, güvenlik, yangın, kurtarma gibi acil yardım ihbar telefon numaralarının tek merkez ve tek numarada birleştirilmesi ve itfaiye personelinin 1. derecede riskli meslekler grubunda değerlendirilerek çalışma şartlarında iyileştirme yapılması gibi öneriler ilgililer tarafından dile getirilmektedir.

Meslekte eğitim ihtiyacına bağlı olarak nitelikli eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu meslekte edinilen bilgi ve becerilerin teknik emniyet ve sivil savunma alanlarında kullanılabileceği düşünülmektedir. Mesleğin yürütülebilmesi için elektrik, kimya, ilk yardım ve psikoloji bilgileri giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

İTFAİyecİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ TEKNİSYENİ(İTFAİYECİ)

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- İtfaiyeci meslek standartı,
- Belediye İtfaiye Yönetmeliği,
- İESOB Anadolu Meslek Lisesi,
- İstanbul Şehit Büyükelçi İsmail Erez Anadolu Meslek Lisesi,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması – ISCO-08
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr,
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>,
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi <http://osym.gov.tr/>,
- Bünyesinde Meslek Bilgi Merkezi Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.